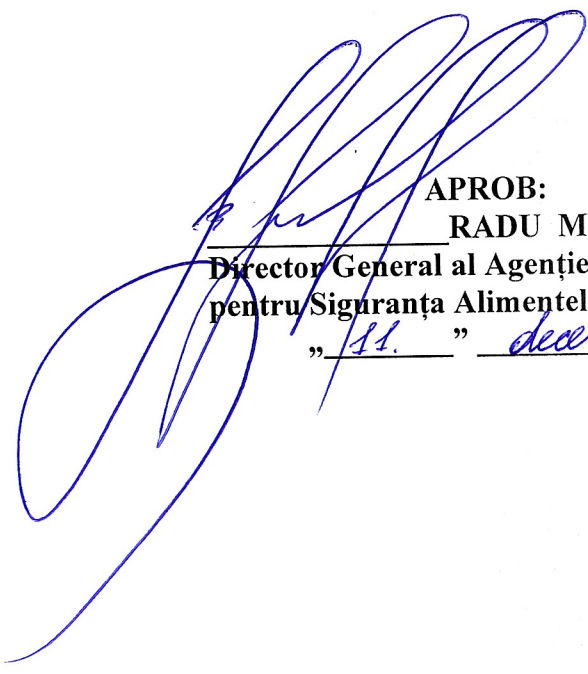




APROB:
RADU MUSTEAȚA
Director General al Agenției Naționale
pentru Siguranța Alimentelor
„11. ” decembrie 2025

GHIDUL

**DE INSPECȚIE ÎN CÂMP A SECTOARELOR SEMINCERE DE CULTURI LEGUMICOLE
ÎN CONFORMITATE CU SCHEMELE SEMINCERE OCDE - ORGANIZAȚIA DE
COOPERARE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ**

Direcția control semincer



Mariana CIOCLU

INTRODUCERE

Schemele semincere prevăzute de Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (în continuare – *Schemele semincere OCDE*) se aplică semințelor soiurilor de cultură (detaliată în Scheme individuale) produse, prelucrate, etichetate și sigilate și care sunt considerate cerințe minime. Schemele semincere OCDE sunt implementate în țările participante sub responsabilitatea guvernelor naționale, care desemnează autorități competente în acest scop. Astfel, conform prevederilor anexei nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 454/2008 cu privire la opimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a fost desemnată ca fiind autoritate administrativă centrală responsabilă pentru gestionarea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de organizația internațională OECD.

Schemele semincere OCDE de certificare a soiurilor de semințe de culturi legumicole se aplică semințelor soiurilor care trebuie să fie produse, prelucrate, selectate, marcate și sigilate în conformitate cu regulile și reglementările generale din prezentul ghid.

Certificarea varietală a semințelor de culturi legumicole necesită o verificare a condițiilor de producție la nivel de parcelă.

Rezultatul notărilor, precum și informațiile sau documentele care sunt transmise în activitatea de inspecție, au un caracter confidențial și nu pot fi transmise altor inspectori.

Ghidul indică inspectorului etapele ce se parcurg în vederea inspecției în câmp în conformitate cu cerințele Schemelor semincere OCDE pentru certificarea varietăților de semințe de legume destinate comerțului național și internațional, de la înregistrarea cererii de multiplicare a culturii, până la luarea deciziei finale, metodele de inspecție și documentele care se întocmesc.

Etapele de bază a procedurii de inspecție sunt:

1. Înscrierea la multiplicare - se prezintă documentele necesare înscrierii, termenele de depunere a documentelor și verificările care se efectuează pentru înscrierea culturii la multiplicare;

2. Programarea inspecției în câmp - după aprobarea Declarației de multiplicare, cultura trebuie înregistrată în Programul anual de multiplicare, pe baza căruia fiecare inspector deține situația culturilor supuse multiplicării, în unitățile repartizate. După documentare, inspectorul își programează controalele urmărind realizarea obiectivelor pentru a lua decizia finală;

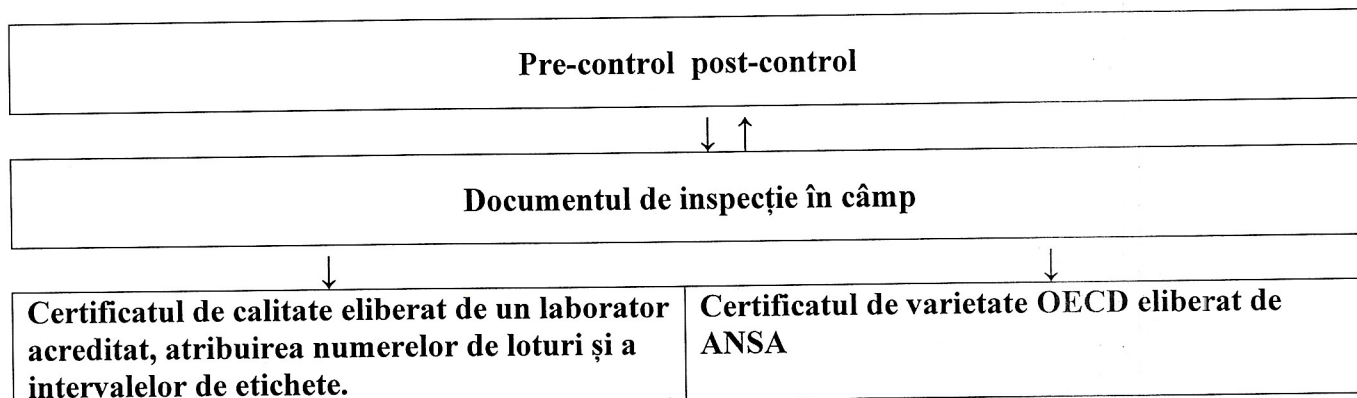
3. Obiectivele urmărite și modul de realizare a acestora:

- ✓ Asolamentul;
- ✓ Izolare spațială;
- ✓ Stare culturală;
- ✓ Coincidență la înflorire;
- ✓ Identitate varietală;
- ✓ Puritatea varietală a componentelor;
- ✓ Starea sanitară;
- ✓ Evaluarea producției.

4. Completarea obligatorie a tuturor documentelor și materialelor ajutătoare pentru inspecția în câmp.

5. După ce inspecția în câmp a fost efectuată conform cerințelor Schemelor semincere OCDE, se ia decizia aprobării finale cu întocmirea Documentului de inspecție în câmp.

Eliberarea Documentului de inspecție în câmp stabilește următoarea independență procedural - documentată:



1. ÎNSCRIEREA CULTURII LA MULTIPLICARE

Activitatea privind producerea în vederea comercializării, a semințelor de legume se realizează de către agenți economici înregistrați în Registrul agenților economici pentru producerea și/sau prelucrarea și/sau comercializarea semințelor. Înregistrarea agenților economici pentru activitatea de producere și/sau prelucrare și/sau comercializare a semințelor se efectuează conform prevederilor Procedurii specifice Cod: PS/FS-MSD-04/02, Ediția 2, Revizia 2 „Înregistrarea agenților economici pentru producerea și/sau prelucrarea și/sau comercializarea semințelor”, aprobată prin Ordinul ANSA nr. 532 din 03.09.2024.

Înscrierea culturii la multiplicare se efectuează urmare a depunerii declarației de multiplicare de către agentul economic pentru lotul semincer ce urmează a fi multiplicat conform Procedurii specifice Cod: PS/FS-MSR-02/03, Ediția 3 „Recepționarea, verificarea și înregistrarea declarațiilor de multiplicare a semințelor”, aprobată prin Ordinul ANSA nr. 229 din 20.05.2025.

2. ORGANIZAREA INSPECȚIEI

2.1 PROGRAMUL ANUAL DE MULTIPLICARE

După înscrierea culturii la multiplicare, pe baza declarațiilor de multiplicare, se întocmește Programul anual de multiplicare (declarații de multiplicare (de producere)/documente de inspecție în câmp (spațiu protejat)) (în continuare - Program anual de multiplicare), de către autoritatea abilitată, care conține culturile admise, pe agenți economici, specii, varietăți, categorii de sămânță și suprafața.

Programul anual de multiplicare cuprinde situația culturilor admise la multiplicare, care au respectat condițiile preliminare obligatorii, privind documentele și contractul de prestare a serviciilor.

Ulterior, în baza Programului anual de multiplicare, se întocmește și se aprobă ordinul ANSA cu privire la inspecția în câmp a semănăturilor de soi și a sectoarelor de hibridare a culturilor agricole.

2.2 SISTEMUL DE INSPECTARE ȘI CATEGORII DE SEMINȚE INSPECTATE

În schelele semincere OCDE sunt recunoscute următoarele categorii biologice de certificare :

- semințe de Prebază
- semințe de Bază
- semințe Certificat (I, II, reproducție)
- semințe standard (*se inspectează, dar nu se certifică*)

Inspecția în câmp a categoriilor biologice superioare (semințele amelioratorului, Prebază, Bază) pentru loturile semincere de culturi legumicole se efectuează de către inspectorii din cadrul direcției de profil a aparatului central al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA), în comun cu inspectorii responsabili din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor, delegați anual prin ordinul ANSA cu privire la aprobarea semănăturilor de soi și a sectoarelor de hibridare a culturilor agricole.

Inspecția în câmp a categoriei de sămânță Certificat C1 (prima generație) și Certificat C2 (a doua generație) este încredințată inspectorilor responsabili din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor (în continuare – STSA), în baza emiterii anuale a ordinului ANSA cu privire la

aprobarea semănăturilor de soi și a sectoarelor de hibridare a culturilor agricole.

Semințele de categoria biologică standard sunt acele loturi de semințe care au suficientă identitate și puritate varietală, sînt destinate realizării producției de consum, corespund condițiilor de calitate a semințelor. Acestea sînt supuse verificării la etapa post-control și corespund identității și purității varietale. Autoritatea de control, la solicitare stabilește o listă a acestor soiuri. Furnizorul are dreptul de a desemna semințe de categoria standard cu notificarea autorității de control. Numele furnizorului trebuie să fie indicat pe eticheta acestor loturi de semințe.

2.3 DOCUMENTARE

Înainte de începerea inspecției în câmp, inspectorul responsabil din cadrul direcției de profil a aparatului central al ANSA și din cadrul STSA, trebuie să se documenteze în ceea ce privește:

- legislație de profil în vigoare;
- ghidul de inspecție în câmp;
- descrierea oficială a varietății de inspectat (testul DUS);
- condiții tehnice de producere a seminței din grupa de specii de cereale păioase;
- alte materiale de documentare.

2.4 PROGRAMAREA CONTROALELOR

În baza Programului anual de multiplicare aprobat de direcția de profil din cadrul aparatului central al ANSA, inspectorii responsabili din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor întocmesc un plan de inspecție a culturii, respectând numărul minim de controale stabilit în prezentul Ghid de inspecție, în funcție de stadiul de dezvoltare al plantei și de obiectivele urmărite în aceste stadii.

Culturile trebuie să fie într-o fază de dezvoltare care să permită determinarea cu precizie a purității varietale și a speciei. Controalele în teren trebuie efectuate în perioada de exprimare maximă a celor mai importante caracteristici de identificare a soiului.

Numărul de controale, în funcție de faza vegetativă, este de :

- 1-2 controale în cazul soiurilor: începutul înfloririi – 1 control; maturitate – 1 control;
- 3-4 controale în cazul liniilor și al hibrizilor: începutul înfloririi - 1 control; în timpul hibridărilor – 1-2 controale; la maturitate - 1 control.

Însă, numărul minim de controale, în funcție de faza vegetativă, este de :

- 1 control în cazul soiurilor, în faza de înflorire;
- 3 controale în cazul liniilor și al hibrizilor: începutul înfloririi - 1 control; în timpul hibridărilor – 1 control; la maturitate - 1 control.

Număr ul de control	STADIUL DE DEZVOLTARE	OBIECTIVE
1.	BUTON FLORAL	Se verifică corespunderea informației din Declarația de multiplicare cu situația de facto: - varietatea însemnată conform documentelor de proveniență; - cultura premurgătoare; - metoda de semănat; - datele tehnologice; - eticheta de identificare a parcelei; - se notează paritatea maternă/paternă (component mascul/component femel); - se face turul parcelei, verificând respectarea distanțelor de izolare și absența samurasei în perimetrul de izolare; - se asigură verosimilitatea suprafeței declarate; - se schițează în Fisa de control „Buton floral” – planul parcelei și se localizează începutul și finalizarea semănăturii;

		<i>Se intră în parcelă:</i> - se notează starea culturală: uniformitatea culturii, îmburuienare, aspect vegetativ, tipuri de impurități; - se verifică, în cazul irigării prin aspersiune, prezența culoarelor pentru asigurarea irigării pe componentul femel, niciodată pe componentul mascul, pentru a nu se reduce cantitatea de polen; - se fac observații privind starea sanitară ; - se identifică genitorii - identitatea varietală a componentului mascul și a componentului femel; - se estimează densitatea componentului mascul și a componentului femel; - se estimează procentul de impurități varietale - plante netipice - pe componentul mascul și femel; - Se verifică absența plantelor cu înflorire timpurie; În această fază, se fac doar estimări. <i>Se completează Fișa de control „Buton floral” Anexa nr. 2 și se semnează atât de multiplicator cât și de inspector, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului;</i>
2.	ÎN TIMPUL HIBRIDĂRILOR	- Se verifică efectuarea eventualelor lucrări solicitate la primul control (eliminarea impurităților varietale - plante netipice); - se identifică genitorii, dacă la primul control nu a fost posibil; - se verifică absența samurasei în perimetrul de izolare, care trebuie asigurată pe toată perioada înfloritului. <i>Se completează, dacă este cazul, Fisa de control, pentru punerea în conformitate a lotului în ce privește izolarea</i> - se notează starea culturală: uniformitatea culturii, îmburuienare, aspect vegetativ; - se estimează și dacă este cazul, se determina procentul de impurități varietale - plante netipice - pe componentul mascul și femel; <i>Se completează, dacă este cazul Fisa de control, cu mențiunile de recomandare, pentru efectuarea lucrărilor de eliminare a plantelor netipice încă neînflorite</i> - se estimează și dacă este cazul, se numără procentul de plante fertile pe componentul femel; - se notează coincidenta la înflorire, determinându-se procentul de plante înflorite pe componentele mascul și femel; - se notează starea culturală, deoarece pot apărea modificări în perioada cuprinsă între controlul 2 și 3; - Se estimează și, dacă este cazul, se numără procentul de impurități varietale - plante netipice - pe componentul mascul și femel; <i>-Se completează Fisa de control "În timpul hibridărilor", Control 2 și Control 3, Anexa nr. 4 cu mențiunile de recomandare, pentru efectuarea lucrărilor de eliminare a plantelor netipice încă neînflorite, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului.</i>
3.	MATURITATE	- Se verifică efectuarea eventualelor lucrări solicitate controlul anterior (eliminarea impurităților varietale - plante netipice); - se estimează și, dacă este cazul, se numără procentul de impurități varietale - plante netipice - pe componentul mascul și femel; - se notează prezența eventualelor boli; - se face o estimare a producției; - se prelevează un eșantion martor din fiecare partidă, care se divizează în 2 subeșantioane: unul rămâne la producător, iar celălalt la Centrul de

		testare al soiurilor de plante.; <i>Se completează Fișa de control „Maturitate”, Anexa nr. 3 pentru soiuri și Anexa nr. 5 pentru hibrizi, o copie a acesteia se transmite multiplicatorului.</i>
--	--	---

3. REALIZAREA INSPECȚIEI ÎN CÂMP

Inspectorul se deplasează în teren la data stabilită de comun acord cu agentul economic, conform planului lunar de inspecție, cu dosarul culturii ce conține declarația de multiplicare și documentele anexe împreună cu Fișele de control în câmp. Obiectivele de control urmărite de către inspector sunt următoarele:

3.1. IDENTIFICAREA PARCELEI Este primul pas pe care inspectorul îl face în cadrul inspecției propriu-zise în câmp, după ce ea legătura cu producătorul, și împreună cu acesta verifică dacă a făcut identificarea parcelei de producere a semințelor cu o etichetă, care trebuie să fie vizibilă de către inspector și în care trebuie să se menționeze, numărul de identitate al culturii semincere și parcela. Se bifează pe Fișa în control „C - conform” sau „NC - neconform”. Dacă nu există eticheta se solicită de urgență multiplicatorului prin efectuarea mențiunilor în Fișa de control.

3.2. LOCALIZAREA PARCELEI Măsurarea suprafeței și întocmirea schiței de amplasare. După localizarea parcelei, inspectorul purcede la măsurarea efectivă a parcelei cu ajutorul instrumentelor aflate în dotare, verifică dacă suprafața semănată coincide cu suprafața declarată de producător, după care întocmește schița de amplasare a culturii și a împrejurimilor sale în Fișa de control, urmare a tuturor observațiilor efectuate în cursul notărilor. Dacă există diferențe între suprafața declarată și cea măsurată se notează la rubrica „suprafața măsurată” valoarea găsită.

3.3 CULTURA PREMERGĂTOARE

Câmpul de producere de semințe trebuie să fie suficient de liber de plante străine din culturile premergătoare. Acestea nu trebuie să influențeze cultura semincere.

Dacă culturile anterioare riscă să impurifice câmpul, măsurile luate trebuie să remedieze această stare de lucruri. În acest sens, agricultorul multiplicator are obligația de a indica exact, culturile semănată în timpul ultimilor 4 ani. Cu această ocazie, trebuie de asemenea să menționeze toate eventualele subdiviziuni ale câmpului, în timpul anilor trecuți, precum și întreaga cultură premergătoare a aceluiași soi.

În cazul producției de hibrizi, același câmp nu poate fi utilizat pentru aceeași specie 2 ani consecutivi, pentru a evita prezența plantelor din cultura premergătoare provenind din producția de semințe hibride a anului precedent. În situația în care rotația culturii nu este respectată de agricultorul multiplicator conform recomandărilor de mai jos, atunci se impune efectuarea unui control suplimentar, pentru că inspectorul să se asigure că parcela este liberă de plante din cultura premergătoare.

Rotația recomandată în câmp, după aceeași specie:

- spanac, salată - minimum 2 ani;
- ceapă, praz, usturoi - minimum 4 ani;
- toate celelalte specii - minimum 3 ani.

3.4 IZOLAREA SPAȚIALĂ

Culturile de producere a semințelor trebuie să fie izolate de toate sursele de contaminare cu polen străin și de toate sursele de transmitere a bolilor prin semințe (infestarea cu viruși transmisibili prin semințe și plante bolnave care pot fi cauza unor maladii). Pentru aceasta inspectorul trebuie să se asigure că parcela este liberă de plante din cultura precedentă și de specii cu risc sanitar, în vederea limitării riscului de infectare a culturii cu organisme patogene. De asemenea, este necesar absența tuturor speciilor care riscă să contamineze cultura semincere cu polen străin atât în cultură cât și în perimetrul spațiului de izolare. În cazul în care cultura semincere conține un număr suficient de mare de plante din cultura anterioară care ar putea contamina cultura semincere cu polen străin, aceasta se

aduce la cunoștința producătorului, și de comun acord se stabilește un termen de efectuare a lucrării de eliminare a acestor plante străine. Termenul se indică în Fișa de control.

Producătorul va furniza un plan al culturii semincere și al culturilor din împrejurimi, care trebuie să atragă atenția inspectorului asupra întregii surse potențiale de polen nedorit.

Atunci când distanța de izolare între parcela de producere de semințe și culturile contaminate din împrejurimi, nu este suficientă, inspectorul trebuie să ceară izolarea culturii fie prin distrugerea parțială sau totală a sursei contaminate, fie prin distrugerea parțială, până la realizarea distanței impuse a secțiunii neizolate, a câmpului de producere.

Nerespectarea condițiilor privind distanțele de izolare duce la respingerea culturii (totală sau parțială).

Distanțele minime față de culturile vecine, ce pot conduce la o polenizare străină indezirabilă sunt următoarele:

Denumirea culturii și a indicatorilor	*Distanțe minime, metri
Beta vulgaris	
1. Față de orice sursă de polenizare de tip Beta neinclusă printre cele ce urmează;	1 000
2. Față de sursele de polen din soiul aceleiași subspecii, ce aparțin unui soi diferit:	
a) pentru semințele din categoria bază;	1 000
b) pentru semințele din categoria certificate	600
3. Față de sursele de polen din soiul aceleiași subspecii ce aparțin aceluiași soi:	
a) pentru semințele din categoria bază;	600
b) pentru semințele din categoria certificate	300
Specii de Brassica	
1. Față de sursele de polen străin, ce ar putea provoca o deteriorare gravă a soiurilor din speciile Brassica:	
a) pentru semințele din categoria bază;	1 000
b) pentru semințele din categoria certificate	600
2. Față de alte surse de polen străin care s-ar putea încrucișa cu soiuri din speciile Brassica:	
a) pentru semințele din categoria bază;	500
b) pentru semințele din categoria certificate	300
Cicoare industrială	
1. Față de alte specii sau subspecii ale aceluiași gen	1 000
2. Față de alte soiuri de cicoare industrială:	
a) pentru semințele din categoria bază;	600
b) pentru semințele din categoria certificate	300
Alte specii	
1. Față de surse de polen străin ce ar putea provoca o deteriorare gravă a soiurilor altor specii, rezultate din polenizarea încrucișată:	
a) pentru semințele din categoria bază;	500
b) pentru semințele din categoria certificate	300
2. Față de alte surse de polen străin care s-ar putea încrucișa cu soiurile altor specii rezultate din polenizarea încrucișată:	
a) pentru semințele din categoria bază;	300
b) pentru semințele din categoria certificate	100

* Aceste distanțe pot să nu se respecte atunci când există o protecție suficientă împotriva oricărei polenizări străine indezirabile.

3.5. STAREA CULTURALĂ

După ce inspectorul a făcut cunoștință cu parcela și împrejurimile sale și s-a asigurat ca ea este izolată de alte culturi susceptibile de a transmite polen străin, sau că nu există pericolul infectării culturii semincere cu boli transmise prin semințe, trece la examinarea câmpului într-un mod mai detaliat și în special a marginilor sale. Inspectorul notează în Fișa de control, omogenitatea parcelei în ceea ce privește dezvoltarea plantelor (dezvoltarea componentului mascul în raport cu cel femel în cazul loturilor de hibridare), condițiile de irigare și modul cum se realizează aceasta.

3.6. STAREA SANITARA

Câmpul de producere a semințelor trebuie să fie liber de organisme dăunătoare care ar putea reduce valoarea de utilizare a semințelor. Se consideră plante atacate, cele care prezintă semne și simptome specifice organismului dăunător respectiv, indiferent de intensitatea atacului, iar acestea sau se tratează corespunzător sau se elimină din cultura semincere.

În acest sens, inspectorul se asigură că producătorul a efectuat tratamentele corespunzătoare combaterii agentului patogen depistat în cultură, iar în cazul unor simptome de boli sau dăunători de carantina se anunță inspectorul fitosanitar în vederea ridicării probelor pentru confirmarea sau infirmarea suspiciunilor. Inspectorul va respecta regulile de igienă sanitară pentru a evita transmiterea infecțiilor cu organisme dăunătoare în parcelele de multiplicare.

Prezența organismelor dăunătoare, reglementate, care nu sunt de carantină (ORNC-uri), pe semințele de legume nu depășește, cel puțin la o inspecție vizuală, pragurile stabilite în tabelul următor:

1	2	3
Bacterii		
ORNC-uri sau simptome cauzate de ORNC-uri	Genul sau specia semințelor de legume	Pragul de prezență a ORNC-urilor pe semințele de legume
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>Michiganensis</i> (Smith) Davis et al. [CORBMI]	<i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>Phaseoli</i> (Smith) Vauterin et al. [XANTPH]	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i> Jones et al. [XANTEU]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas fuscans</i> subsp. <i>Fuscans</i> Schaad et al. [XANTFF]	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas gardneri</i> (ex Šutič 1957) Jones et al. [XANTGA]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas perforans</i> Jones et al. [XANTPF]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Xanthomonas vesicatoria</i> (ex Doidge) Vauterin et al. [XANTVE]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
Insecte și acarieni		
ORNC-uri sau simptome cauzate de ORNC-uri	Genul sau specia semințelor de legume	Pragul de prezență a ORNC-urilor pe semințele de legume
<i>Acanthoscelides obtectus</i> (Say) [ACANOB]	<i>Phaseolus coccineus</i> L., <i>Phaseolus vulgaris</i> L.	0 %
<i>Bruchus pisorum</i> (Linnaeus) [BRCHPI]	<i>Pisum sativum</i> L.	0 %
<i>Bruchus rufimanus</i> Boheman [BRCHRU]	<i>Vicia faba</i> L.	0 %
Nematozi		
ORNC-uri sau simptome cauzate de ORNC-uri	Genul sau specia semințelor de	Pragul de prezență a

1	2	3
	legume	ORNC-urilor pe semințele de legume
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kuehn) Filipjev [DITYDI]	<i>Allium cepa</i> L., <i>Allium porrum</i> L.	0 %
Virusuri, viroizi, boli asemănătoare virozelor și fitoplasme		
ORNC-uri sau simptome cauzate de ORNC-uri	Genul sau specia semințelor de legume	Pragul de prezență a ORNC-urilor pe semințele de legume
<i>Pepino mosaic virus</i> [PEPMV0]	<i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %
<i>Potato spindle tuber viroid</i> [PSTVD0]	<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Solanum lycopersicum</i> L.	0 %

3.7. IDENTITATEA ȘI PURITATEA VARIETALĂ

În cadrul controlului efectuat de inspector pentru determinarea identității varietale, acesta verifică dacă plantele din cultura semincă, corespund caracteristicilor soiului din descrierea oficială DUS, sau în cazul hibrizilor, cu descrierea liniilor sau a componentelor parentali, dată de menținător. Aceasta se realizează, prin parcurgerea câmpului în totalitate și examinarea unui număr satisfăcător de plante, acest număr depinzând de dificultatea cu care caracterele liniei, componentelor parentali, sciului și uniformitatea lor poate fi deosebită.

Pentru stabilirea identității varietale, inspectorul trebuie să cunoască caracterele varietale specifice fiecărei varietăți în parte, precum și momentele de identificare a acestora. Ca documente de referință inspectorul va folosi descrierea UPOV, după care validează identitatea varietală a soiului, sau a fiecărui genitor în parte în cazul hibrizilor, ca fiind:

- conforme soiului (plante tipice);
- neconforme soiului (plante netipice).

În cazul în care identitatea varietală nu este conformă varietății, cultura semincă se respinge, inspectorul întocmește Fișa de control cu mențiunile corespunzătoare, o copie care se transmite multiplicatorului.

Pentru a permite un examen detaliat al purității varietale a plantelor, cultura semincă trebuie să fie într-o stare corespunzătoare și anume, să fie suficient de liberă de buruieni și alte specii de cultură ale căror semințe sunt greu de eliminat din cultura semincă, la prelucrare. Prezența impurităților varietale în parcela de producere, constituie o cauză de respingere a acesteia. Se numește impuritate toate plantele care manifesta diferențe față de genitorul mascul sau femel, în cazul hibrizilor, sau sunt neconforme în cazul soiurilor, cu descrierea oficială DUS dată de menținător. Toate impuritățile trebuie să fie eliminate atât din parcela de producere cât și din spațiul de izolare, înainte ca ele să emită polen.

Datele privind estimările efectuate se înscriu în Fișa de determinare a purității varietale, Anexa nr. 1.

La speciile legumicole puritatea varietală se exprimă în procente și ea nu trebuie să depășească limitele admise pe specii, conform tabelului de mai jos.

Nr.	Specificare	Puritate varietală, %	
		Prebaza, Baza	Certificată
1.	Ardei	98	96
2.	Bob	98	96
3.	Castraveți	98	96
4.	Ceapa, praz	97	95
5.	Dovlecel	97	95
6.	Dovleac	99	96
7.	Fasole, mazăre	99,7	99,0
8.	Morcov	97	95

9.	Pătrunjel de rădăcina, frunze	97	95
10.	Pepene galben, verde	97	94
11.	Ridichi	97	95
12.	Sfecla roșie, pețiol	97	95
13.	Țelina	97	94
14.	Tomate	98	96
15.	Varză (toate varietățile)	97	95
16.	Vinete	97	95
17.	Porumb zaharat, pentru floricele	99	98

3.8. ESTIMAREA DENSITĂȚII PLANTELOR

Pentru a vedea dacă cultura seminceră se încadrează în limitele admise pe specii, conform tabelului de mai sus, inspectorul face mai întâi o estimare a densității. Estimarea densității (pl/ha) se face cu o precizie suficientă pentru determinarea plantelor efectiv prezente în parcelă (în cazul hibrizilor pentru fiecare părinte în parte). Pentru aceasta, efectuăm 5 numărători pe câte 10 plante, facem o medie a numărului de plante pe metru liniar, în diverse puncte din parcelă, înaintând pe schema **X**, **V** sau **W**, și apoi calculăm densitatea după formula:

$$D = (10\,000 \times M) : L$$

Unde, M = număr mediu de plante pe metru liniar; L = distanța între rânduri, metri;

Se notează în Fișa de control „Începutul înfloririi” și după caz „Maturitate” densitatea culturii (pl/ha).

3.9. STABILIREA NUMĂRULUI DE PUNCTE DE CONTROL

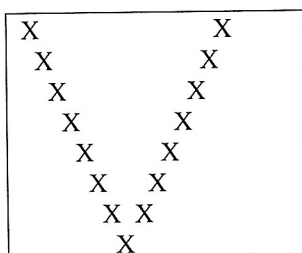
Verificarea conformității culturii privind respectarea cerințelor de puritate varietală, pentru luarea deciziei finale, necesită determinarea procentuală a purității varietale a lotului semincer. Se stabilește numărul punctelor de control, 1 punct de control = 100 plante. Numărul punctelor de control variază în funcție de specie și de mărimea câmpului.

Numărul punctelor de control trebuie să crească proporțional cu dimensiunile câmpului, dar și cu categoria de sămânță. În cazul culturilor de semințe de prebază sau bază, a căror suprafețe sunt reduse (până la 1000 de plante) se analizează toate plantele. Pentru suprafețe mai mari de 1000 plante, inspectorul își fixează stația de control în zona în care apar plante netipice observând și câmpurile învecinate. Pentru depistarea impurităților (plante netipice, plante autopolenizate în cazul hibrizilor) inspectorul parcurge câmpul în totalitate, după o traiectorie în **X**, **V** sau **W**. Începând itinerarul în unul din colțurile parcelei, niciodată același la următoarele vizite.

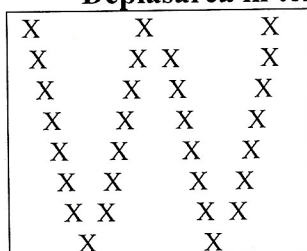
Punctele de control trebuie să fie repartizate în mod aleatoriu și să fie reprezentative pe ansamblul culturii. Inspectorul nu trebuie să aleagă în mod conștient parcelele care par de calitate mai bună sau cele care par mai slabe.

Pentru alegerea lor aleatorie, se poate stabili o anumită distanță pe care să o parcurgă între punctele de control, având în vedere direcția de semănat, astfel încât fiecare parcelă să fie reprezentativă la trecerea diferită a semănătorii.

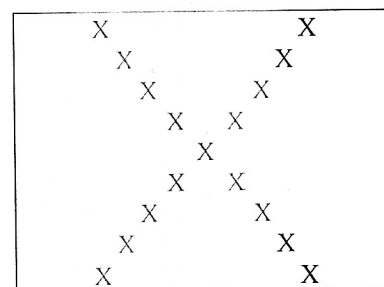
Deplasarea în teren



Deplasarea în V



Deplasarea în W



Deplasarea în X

După ce au fost stabilite puncte de control, se efectuează inspecția în câmp:

CONTROL 1.

La primul control, indiferent de specia de plante (*anuală sau biennială*), inspectorul verifică toate datele referitoare la cultura înscrisă la multiplicare, și anume:

- dacă varietatea și suprafața menționată în Declarația de multiplicare corespunde cu cea existentă în teren;
- numărul parcelelor semănate și suprafețele lor (inspectorul va măsura efectiv suprafața parcelelor și va întocmi o schiță a acestora și a împrejurimilor);
- dacă producătorul a identificat parcelele cu câte o etichetă;
- rotația culturii. Producătorul trebuie să precizeze pentru fiecare din ultimii 4 ani, speciile cultivate pe parcela respectivă, conform datelor din Registrul câmpurilor;
- starea culturală a lotului semincer: dezvoltarea și uniformitatea plantelor, respectarea tehnologiei de cultură, aplicarea lucrărilor specifice, întreținerea culturii;
- starea sanitară a culturii, tratamentele efectuate, substanțele și dozele utilizate.

La sfârșitul controlului, rezultatele se înscriu în Fișa de control corespunzătoare.

CONTROL 2.

La specii de plante *anuale*, se efectuează la primul recoltat înainte de extragerea semințelor, atunci când inspectorul verifică:

- Puritatea și identitatea varietală;
- Densitatea plantelor la ha;
- Starea culturală;
- Starea sanitară;
- Estimarea producției de semințe

La specii de plante *bienale*, se efectuează după ce producătorul a efectuat sortarea materialului de înmulțire fie în vederea comercializării lui, fie în vederea plantării în câmp, când inspectorul stabilește identitatea varietală a organelor de reproducere vegetativă (bulbi, rizomi, alte) recoltați, ceea ce presupune compararea caracterelor varietății cu descrierea oficială a soiului furnizată de agentul economic, și determină puritatea varietală. Pentru aceasta, inspectorul își stabilește numărul unităților de eșantionare, în funcție de cantitatea de plante-mama aflată în depozit, în dependența de specie.

După determinarea purității varietale, inspectorul verifică:

- starea sanitară a organelor de reproducere vegetativă (bulbi, rizomi, alte) recoltați;
- se estimează producția de plante mamă.

Starea sanitară a plantelor mamă este verificată și de inspectorul fitosanitar care urmărește prezența bolilor de carantină specifice culturii și care emite pașaportul plantei în cazul comercializării acestora.

La sfârșitul controlului, rezultatele se înscriu în Fișa de control corespunzătoare.

CONTROL 3.

La specii de plante *bienale*, Controlul 3, reprezintă de fapt primul control care se efectuează în anul doi de vegetație a lotului semincer, în stadiul de început de înflorit, când inspectorul verifică din nou:

- datele despre cultura înscrisă la multiplicare (vezi Controlul I);
- izolarea culturii. Inspectorul verifică interiorul spațiului de izolare asigurat, în spațiile gardurilor, după și în interiorul culturilor învecinate, în grădini, pe marginea drumurilor, a căilor ferate, făcând înconjurul parcelei. În acest fel se stabilește respectarea izolării spațiale pentru fiecare specie de plante;
- starea culturală a lotului semincer. Dezvoltarea și uniformitatea plantelor. (respectarea tehnologiei de cultura, schema de plantat furnizată de proprietarul seminței, densitatea).
- Întreținerea culturii, dacă producătorul a efectuat purificarea biologică care se face în următoarele faze: în faza de început de înflorit și înflorit în masă când se elimină plantele netipice, cele cu înflorire timpurie sau tardivă;
- starea sanitară a culturii. Tratamentele efectuate, substanțele și dozele utilizate, dacă au fost

eliminate plantele virozate și cele atacate;

La sfârșitul controlului, rezultatele se trec în Fisa de control corespunzătoare.

Înainte de recoltarea semințelor când inspectorul verifică încă o dată starea sanitară a culturii și face estimarea producției.

3.9.1. Estimarea producției

La ultimul control în câmp efectuat de inspector, acesta verifică încă o dată starea fitosanitară a culturii, face estimarea producției și ridică proba din teren înainte de recoltare pentru efectuarea post-controlului. Testarea post control este obligatorie pentru toate loturile de semințe certificate, dacă lotul urmează să fie utilizat pentru producerea ulterioară de semințe.

Notări

Se notează în fișa de control cantitatea producției estimate "Maturitate", Anexa nr. 3 sau Anexa nr. 5.

3.10. DECIZIA FINALĂ

În cadrul inspecției inspectorul consemnează toate observările în Fișa de control întocmită în 2 exemplare. Un exemplar se transmite agentului economic multiplicator, exemplarul nr. 2 se păstrează în cadrul STSA. Fișele de control se numerează în ordine cronologică pentru lotul inspectat. Numărul de identitate a Fișei de control reprezintă și numărul lotului atribuit în Declarația de multiplicare.

În funcție de rezultatele determinărilor efectuate în câmp, a observațiilor și notărilor Fișele de control inspectorul face încadrarea culturii, cu decizia :

ADMIS Atunci când cultura seminceră întrunește condițiile stabilite și eliberează Documentul de inspecție în câmp cu decizia ADMIS ;

RESPINS Atunci când cultura seminceră nu întrunește una sau mai multe condiții prevăzute în normele în vigoare, caz în care înștiințează în scris agentul economic prin prezentarea Raportului de respingere întocmit în baza constatărilor din Fișa de control. Documentul de inspecție în câmp se va elibera cu mențiunea „Respins” ;

REINSPECȚIA În cazul în care agentul economic nu este de acord cu decizia inspectorului responsabil reflectată în Raportului de respingere, acesta, în termen de maxim 3 zile lucrătoare poate înainta o cerere (anexa nr.8), privind efectuarea reinspecției. Cererea se depune la sediul STSA, ulterior se remite către direcția de profil din cadrul aparatului central al ANSA pentru examinare și luare a deciziei de efectuare a reinspecției.

Reinspecția se va realiza în timp util de către o Comisie, în următoarea componență: reprezentant al direcției de profil din cadrul aparatului central al ANSA, inspector responsabil din cadrul unei alte subdiviziuni teritoriale (un alt inspector decât cel care a participat la inspecțiile inițiale), reprezentant al unei instituții științifice de profil și reprezentantul multiplicatorului.

Dacă și în urma reinspecției cultura seminceră nu îndeplinește condițiile impuse de norme, inspectorul va elibera Documentul de inspecție cu decizia „RESPINS”.

DECLASAREA În cazul când cultura seminceră nu îndeplinește condițiile Reglementărilor tehnice pentru categoria respectivă, dar îndeplinește condițiile pentru o categorie inferioară, inspectorul anunță în scris multiplicatorul prin consemnarea datelor în Fișa de control. Multiplicatorul decide dacă dorește declasarea. În cazul când se hotărăște declasarea, inspectorul eliberează Documentul de inspecție în câmp cu decizia „**ADMISĂ CU DECLASARE**”. Dacă multiplicatorul nu dorește declasarea, cultura se respinge și inspectorul eliberează Documentul de inspecție cu decizia „**RESPINSĂ**”

3.11. SĂMÂNȚA NECERTIFICATĂ FINAL

Sămânța poate circula ca sămânța necertificată final de pe raza teritorială a Republicii Moldova sau într-o altă țară, înainte de a cunoaște rezultatul certificării finale, cu condiția să fi fost admisă în urma inspecției în câmp și însoțită de eticheta oficială de culoare gri (model OCDE) și certificatul de calitate eliberat de un laborator acreditat.

Sămânța necertificată final poate fi:

- s m n a brută, ambalată sau vrac în container sau mijloace de transport curate, închise, sigilate  i  nso ite de eticheta oficiala  i documentul oficial pentru s m n a necertificata final;

- s m n a condi ionat , neambalat  dar în containere sau ambalată, etichetată oficial, care nu a fost e antionat  oficial sau după e antionare oficiala dar înainte ob inerii rezultatelor analizei de laborator privind germinația pentru a fi certificata oficial, însoțita de eticheta oficială gri  i documentul pentru s m n a necertificata final;

 n certificatul oficial, care  nso e te semințe necertificate, este obligatoriu menționată următoare informa ie: supra a cultivată, cantitatea de semințe, o men iune care să ateste îndeplinirea condițiilor pe care trebuie să le respecte semințe de legume.

3.12.  nregistrarea  i eliberarea Certificatului OECD.

După ce agentul economic prime te documentul de inspecție în câmp, numărul loturilor  i a intervalelor de etichete, depune o cerere la ANSA pentru a ob ine Certificatul de Varietate pentru circula ie liberă pe piața UE  i a   rilor membre care au aderat la schemele semincere OECD. Certificatul OECD se eliberează numai în cazul dacă cultura  i soiul dat este introdus în Catalogul European comun OECD. Modul de eliberare a Certificatului de varietate prevăzut de OECD este expus în Procedura Specifică cod nr. PS/FS-MSR 01/01 privind eliberarea certificatelor ce confirmă calitatea semințelor.

FIȘA DE DETERMINARE A PURITĂȚII VARIETALE, %

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
_____	Categoria biologică declarată _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Perioada(faza de dezvoltare a culturii) _____	Premergător: _____
Zolare spațială metri	Nr. parcelei: Suprafața: ha

Nr. punctelor de control	Nr. total de plante la un punct de control	Nr. plante netipice la un punct de control (impurități)	Tipul de impurități
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
TOTAL			

NTI, % = (100 * NTI) : NTP

PV, % = 100 - NTI %

P.V. = _____ %

Unde, NTI - numărul total de impurități, NTP – numărul total de plante analizate

FIȘA DE DETERMINARE A DENSITĂȚII PLANTELOR, ha

Nr. punctelor de control	1	2	3	4	5
Nr. de plante / m.l					
Media de plante / m.l					
Densitatea plantelor, ha					

$$D = (10\ 000 \times M) : L$$

Unde,

M – numărul mediu de plante pe metru liniar ; L – distanța între rânduri, m

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.

FIȘA DE CONTROL NR. 1 „ÎNCEPUTUL ÎNFLORIRII” (pentru soiuri, hibrizi)

Nr. De ordine _____ Nr. de identitate _____

Inspector responsabil : _____	Specia : _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Categoria biologică obținută _____
Perioada(faza de dezvoltare a culturii) _____	Nr. De înregistrare a lotului semincer _____
Izolare spațială _____ metri	Premergător: _____
	Nr. parcelei : _____ Suprafața : _____ ha

PROVENIENȚA SEMINȚEI

Act de proveniență : Nr. _____	Din _____	Emis de : _____
Numărul lotului semincer (_____); ♀(_____), ♂(_____) Categoria biologică declarată: _____		
Etichete oficiale, seria, numărul : _____		Nr. de etichete : _____
Observații privind documente: _____		

Nr.o	AMPLASAREA				SCHIȚA PARCELEI					
1.	Parcela		Suprafața							
	C	NC	C(m)	NC						
2.	STARE CULTURALĂ									
	C		NC							
3.	GRADUL DE ÎMBURUIENARE									
4.	SEMĂNAT									
	Data	Paritate		Distanța între rânduri						
		MAMA	TATA							
5.	DEZVOLTAREA PLANTELOR									
	Înălțime		Nr. de frunze							
	C	NC	C	NC						
6.	IDENTITATE VARIETALĂ									
	C		NC							
7.	DENSITATEA PLANTELOR, pl/ha									
8.	PURITATEA VARIETALĂ									
	Numărul puncte de control		Total plante examinate		Numărul plante tipice		Numărul plante netipice		P.V., %	
Soiuri										
Hibrizi	MAMA	TATA	MAMA	TATA	MAMA	TATA	MAMA	TATA	MAMA	TATA

Observații:

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.

FIȘA DE CONTROL NR. 2 „MATURITATE” (pentru soiuri)
Nr. de ordine _____ Nr. de identitate _____

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
_____	Categoria biologică obținută _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Perioada(faza de dezvoltare a culturii) _____	Premergător: _____
Izolare spațială _____ metri	Nr. parcelei: _____ Suprafața: _____ ha

1. Densitatea plantelor / ha:

Numărul punctelor de control	1	2	3	4	5
Numărul de plante / m.l					
Media de plante / m.l	plante.				
Densitatea plantelor la 1 ha, D	plante				

2. Puritatea varietală:

Numărul punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Numărul total de plante analizate	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Numărul plante tipice										
Numărul plante netipice (impurități)										
Puritatea varietală, %, PV										

3. Starea sanitară: ☐ conformă ☐ neconformă _____

4. Estimarea producției, t: _____

PLANUL PARCELEI	Clasarea culturii
	Total impurități:
	- Admis ☐ - Respins ☐
	Motivul respingerii:

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.

FIȘA DE CONTROL NR. 2 „ÎN TIMPUL HIBRIDĂRIILOR” (pentru hibrizi)

Nr. de ordine _____ Nr. de identitate _____

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
_____	Categoria biologică obținută _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Perioada (faza de dezvoltare a culturii) _____	Premergător: _____
Izolare spațială _____ metri	Nr. parcelei: _____ Suprafața: _____ ha

1. Puritatea varietală:**Forma mamă:**

Numărul punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Numărul total de plante analizate										
Numărul plante tipice										
Numărul plante netipice (impurități)										
Plante autopolenizatoare										
Plante necârnite (tomate)										
Puritatea varietală, %, PV										

Forma tată:

Numărul punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Numărul total de plante analizate	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Numărul plante tipice										
Numărul plante netipice (impurități)										
Puritatea varietală, %, PV										

2. Starea sanitară: Mama ☐ conformă ☐ neconformă _____Tata ☐ conformă ☐ neconformă _____**3. Decizia inspectorului:** _____

Observații:

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.

FIȘA DE CONTROL NR. 3 „MATURITATE” (pentru hibrizi)
Nr. de ordine _____ Nr. de identitate _____

Inspector responsabil: _____	Specia: _____
Agent economic multiplicator _____	Varietate: _____
_____	Categoria biologică obținută _____
Cod înregistrare la ANSA: _____	Nr. de înregistrare a lotului semincer _____
Perioada (faza de dezvoltare a culturii) _____	Premergător: _____
Izolare spațială _____ metri	Nr. parcelei: _____ Suprafața: _____ ha

1. Păritatea varietală:**Forma mamă:**

Numărul punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Numărul plantelor analizate										
Plante tipice										
Plante netipice										
Plante autopolenizatoare										
Plante necărnite (tomate)										
Păritatea varietală, %										

Forma tată:

Numărul punctelor de control	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Numărul plantelor analizate										
Plante tipice										
Plante netipice										
Păritatea varietală, %										

2. Starea sanitară: **Mama** ☐ conformă ☐ neconformă _____
 Tata ☐ conformă ☐ neconformă _____

3. Estimarea producției, t _____

PLANUL PARCELEI	Clasarea culturii
	Total impurități:
	- Admis ☐ - Respins ☐
	Motivul respingerii:

Inspector responsabil STSA

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Inspector responsabil DCS

(data)

(semnătura)

L. Ș.

Agent economic

(data)

(semnătura)

L. Ș.